

Мешков Я., Гавриш П. Перша знахідка рідкісного гриба *Thyridaria broussonetiae* (Sacc.) Traverso з півдня України // Матеріали XVI Міжнародної наукової конференції студентів і аспірантів «Молодь і поступ біології» (Львів, 27–29 квітня 2020 р.), 2020. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. – С. 58-59.

Мешков Я., Гавриш П.

**ПЕРША ЗНАХІДКА РІДКІСНОГО ГРИБА *THYRIDARIA BROUSSONETIAE*
(SACC.) TRAVERSO З ПІВДНЯ УКРАЇНИ**

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

пл. Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна

e-mail: yamshkv@gmail.com

Mieshkov Ya., Havrysh P. The first find of rare fungus *Thyridaria broussonetiae* (Sacc.) Traverso from southern Ukraine // Proceedings of XVI International scientific conference for students and PhD students “Youth and Progress of Biology” (Lviv, April, 27-29, 2020), 2020. – Lviv: LNU. – P. 58-59. — The information about finds of *Thyridaria broussonetiae* and its relative *Cyclothyriella rubronotata* on *Juglans regia* twigs in Ukraine are given. The possibility of *T. broussonetiae* parasitism on *Diplodia* spp. is discussed.

Асковий гриб *Thyridaria broussonetiae* (Sacc.) Traverso є типовим видом роду *Thyridaria* з родини Thyridariaceae Q. Tian & K.D. Hyde порядку Pleosporales Luttr. ex M.E. Barr. Він був описаний П.А. Саккардо у 1873 р. під назвою *Cucurbitaria broussonetiae* Sacc. Тип виду був зібраний на адвентивній рослині *Broussonetia papyrifera* (L.) Vent. в Італії. Вже двома роками пізніше П.А. Саккардо показав, що цей вид не є господар-специфічним, переназвав його *Thyridaria incrustans* і призначив типом новоствореного роду *Thyridaria* Sacc. Але оскільки назва *C. broussonetiae* є пріоритетною, зараз для найменування виду використовується комбінація *Thyridaria broussonetiae*.

Гриб характеризується утворенням вальсоїдних стром, які містять невеличкі групи псевдоперитеціїв. Навколо остіолярної шийки молодих плодових тіл часто присутня жовтувато-червона інкрустація, яка з часом зникає. Аски восьмиспорові, 109–183 × 12–19 мкм, бітунікатні, циліндричні, з короткою ніжкою. Аскоспори розташовані в один ряд, 18–33 × 6–11 мкм, видовжені або веретеноподібні, спочатку світліші, згодом темно-коричневі, з трьома поперечними септами. Статеве спороношення інколи супроводжується анаморфою типу *Coniothyrium* Corda з несептованими конідіями 4,5-6,5 × 3-4 мкм димчастого кольору.

Thyridaria broussonetiae – доволі рідкісний вид, що інколи трапляється на гілках листяних порід дерев та чагарників в країнах Південної Європи. Наша знахідка (CWU (Muc) AS 7525) була зібрана О.Ю. Акуловим на гілках *Juglans regia* L. на території Чорноморського біосферного заповідника (Солоноозерна ділянка, Голопристанський р-н, Херсонська обл.) 1 травня 2013 р.

Спороношення *T. broussonetiae* розвивалися разом з пікнідами іншого аскового гриба – *Diplodia juglandis* (Fr.) Fr. (Botryosphaeriaceae Theiss. & Syd., Botryosphaeriales C.L. Schoch, Crous & Shoemaker).

Слід зауважити, що *T. broussonetiae* неодноразово знаходили в асоціації з пікнідами *Diplodia spp.* П.А. Саккардо вважав, що *Diplodia* є синанаморфою *Coniothyrium* і називав її *Diplodia incrustans* Sacc. Сучасні дослідження показують, що гриби роду *Coniothyrium* часто є мікофілами, тож можна припустити, що *T. broussonetiae* паразитує на *Diplodia spp.* Його «невибагливість» до систематичного положення рослини-господаря може пояснюватися тим, що насправді його субстратом слугують різні види диплодій.

Згідно «Визначнику грибів України» на гілках *Juglans regia* в Донецькій області раніше вже була знайдена «*Kalmusia incrustans*» Цей запис ґрунтується на матеріалах статті Г.С. Харкевич (1959 р.), у якій вид наводиться як *Thyridaria (Kalmusia) incrustans* var. *minor* (Sacc.) Sacc. Цей вид є близьким до *T. broussonetiae*, але характеризується значно меншими аскоспорами і зараз відомий як *Cyclothyriella rubronotata* (Berk. & Broome) Jaklitsch & Voglmaуr.

Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова, к.б.н., доцента кафедри мікології та фітоімунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.